

V zahradách Tichého údolí

Komentované vycházky Tichým údolím:

24. 5. v 18:00, 8. 9. v 18:00, 4. 10. v 16:00

Další termíny a aktuální informace najdete na webových stránkách muzea www.muzeum-roztoky.cz.

Za vstřícnost a spolupráci děkujeme kolegům z těchto institucí:

© Historie Suchdola; Městský úřad Roztoky, Stavební úřad; Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur; Národní archiv České republiky; Národní zemědělské muzeum, s. p. o; Státní okresní archiv Praha-západ; Ústřední archiv zeměměřictví a katastru; Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, příspěvková organizace

Zvláštní poděkování si zaslouží:

Lenka Hrehorová, Bohumil Chochole, Kateřina Opatová a Petr Justa, manželé Svobodovi, rodina Wilkinsonových, manželé Frydrychovi, Alice Sievert, Anna Kaucká, manželé Caislovi, Petr Burcal, Martin Štifter, Alexander Hejl, Antonín Čermák a mnoho dalších

vpravo:

Výřez ze skici návrhu zahrady vily čp. 81 a hotelu Sakura, Josef Kumpán, 1929 (NZM)

vlevo:

Unikátní plán zahrady vily čp. 60, František Thomayer, 1888 (soukr. sbírka)

V zahradách Tichého údolí

květen – říjen 2020

www.muzeum-roztoky.cz

Od poloviny 19. století začaly kolem velkoměst vznikat honosné vily s rozlehlými zahradami, kam směřovala vznikající vyšší sociální vrstva průmyslníků a obchodníků za čerstvým vzduchem s úmyslem investovat získaný kapitál. Právě Tiché údolí v Roztokách je považováno za nejstarší z těchto villegiatur v blízkosti Prahy. Zahrady vypráví příběhy svých obyvatel a uchovávají atmosféru vilové kultury. Jejimi nositeli jsou mnohdy polorozpadlé, avšak původní

Historie zahrady je často velkou neznámou. K několika zahradám Tichého údolí existují sice návrhy od významných zahradních architektů, jako byl František Thomayer nebo Josef Kumpán, ale k většině zahrad se původní plány buď nedochovaly nebo byly kontinuálním dílem zahradníků. Na rozdíl od samotných vil je proto složité určit dobu vzniku. Jinak vypadaly v období svého založení, jinak po dvaceti letech a jinak dnes. Vždy ale představovaly útočiště v doteku

Zásadním momentem, který některé zahrady nedávno fatálně postihl, byla novodobá parcelace, která nejenže nenávratně zničila vilovou zahradu, ale znehodnotila i původní vilu tím, že umožnila vznik nevhodných staveb na místě zeleně.

Výstava představuje několik zahrad Tichého údolí, které si uchovávají svou atmosféru, ač jejich osudy i současný stav jsou často velmi odlišné. Zaměřuje se na dvanáct ob-

Panoramatický letecký snímek vilové čtvrti, foto: Jan Žirovnický, 2019

skleníky či altány, statné stromy pamatující dobu největšího rozkvětu letoviska i zplanělé čemeřice a tulipány vykukující na jaře z divokého trávníku jako svědkové původních promyšlených výsadeb. Ale především zahrady „žijící“ a opečovávané jsou nositelkami té největší hodnoty. Ač mírně pozměněné, přesto respektují charakter vily, kterou obklopují, i údolí, jehož jsou součástí. Zároveň dávají naději, že dovedeme uchovat a rozvíjet kulturní a přírodní dědictví s výhledem do budoucnosti, neboť zahrada je příběh bez konce, stále se měnící a rozvíjející. Symbol soukromého ráje a zároveň přirozená součást okolní krajiny.

přírody a naplňovaly touhu po životě na venkově, která byla reakcí na nevyhovující podmínky v rušném a prašném městě.

Zahrada nebyla jen doplňkem reprezentativního sídla, ale jeho samotnou podstatou. Kromě rozjímání a odpočinku nabízela také prostor pro sport, hry a zábavu. K těmto účelům sloužily například kulečnický, tenisové kurty či bazény. Snad v žádné zahradě nechyběly také užitkové záhony a sady poskytující čerstvé ovoce a zeleninu. Některé zahrady těmto účelům dodnes slouží, v jiných lze alespoň v náznacích číst, jak se zde žilo v dobách jejich rozkvětu.

jektů, které jsou reprezentativní ukázkou zahrad, jež bylo možné navštívit, a ke kterým se podařilo získat dostatek archivních materiálů, stavebních plánů i dobových fotografií. Přestože Tiché údolí skrývá i další zajímavé zahrady, domníváme se, že ty, které na výstavě prezentujeme, jsou dostatečným důkazem hodnot Tichého údolí, jichž si můžeme vážit. Ty bychom také měli s pokorou a péčí rozvíjet a chránit.

Srdečné poděkování patří všem, kteří se podíleli na vzniku výstavy, a především vstřícným majitelům vil, kteří nám dovolili nahlédnout do svých zahrad.